

щодо удосконалення порядку зарахування судом строку попереднього ув'язнення у строк покарання» № 838-VIII від 26 листопада 2015 року не стало визначальним фактором росту злочинності загалом.

Список використаної літератури:

1. За «законом Савченко» вже звільнили 7,7 тис. ув'язнених [Електронний ресурс] // Espresso.tv. — Режим доступу. — http://espresso.tv/news/2017/02/13/pro_quotzakonu_savchenkoquot_uzhe_zvilnyly_7_7_tys_uvyaznennykh
2. Дикий О. В. Зарахування строку попереднього ув'язнення у строк покарання: проблеми та перспективи / Олег Вікторович Дикий // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». — 2017. — Вип. 1. — Т. 2. — С. 99-103.
3. Гладун А. Новий порядок зарахування судом строку попереднього ув'язнення у строк покарання: проблеми правозастосування [Електронний ресурс] / Андрій Гладун. — 2016. — Режим доступу до ресурсу: http://www.akademia.gp.gov.ua/userfiles/file/Academia2016/Akt_schema/new_strok.pdf

БІЛЯВСЬКА Д. І.

Миколаївський міський відділ з питань пробації
Південного міжрегіонального управління з питань виконання
кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції,
начальник Вітовського районного сектору, член Координаційної ради
молодих юристів при Головному територіальному управлінні юстиції
в Миколаївській області

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ ШТРАФУ

З часів видатної, як для національної правової історії, збірки законів «Руська правда» такому покаранню як штраф приділялось чимало уваги, адже за більшість злочинів передбачалось саме таке покарання як основне або як альтернатива навіть смертній карі. Історичний шлях цього покарання звивистий і довгий, що могло б зумовити доскональне вивчення особливостей виконання штрафу, однак на теперішній час в умовах реформування законодавства проблемних питань залишається багато.

По-перше, слід ретельно дослідити питання щодо органу, на який покладається виконання покарання у виді штрафу. Так, 02.06.2016 року в статтю 26 Кримінально-виконавчого кодексу України (далі — КВК України), були внесені зміни і органом, який виконує покарання на теперішній час згідно чинного закону є кримінально-виконавча інспекція, як структурний орган Державної пенітенціарної служби

України (18.05.2016 року Постановою Кабінету Міністрів України № 348 Державна пенітенціарна служба України і, як наслідок, кримінально-виконавча інспекція ліквідована). До речі, в статті 11 КВК України серед органів виконання покарань кримінально-виконавчої інспекції теж не має. Цією ж Постановою утворені нові органи, а саме Міжрегіональні управління з питань виконання покарань та пробачії Міністерства юстиції. Виходячи зі змісту змін, внесених до статті 13 КВК України, стає зрозумілим, що функції та повноваження кримінально-виконавчої інспекції перейняв новоутворений уповноважений орган з питань пробачії, однак проблемою є той факт, що до повноважень органу з питань пробачії не включено виконання покарання у виді штрафу. Як вбачається з вищевикладеного на сьогодні законодавчо не врегульовано питання органу, який має повноваження виконувати таке покарання як штраф, що нівелює таке покарання взагалі.

Однак доповнення повноважень органу з питань пробачії виконанням покарання у виді штрафу не вирішить всіх проблемних питань, що існують в цій сфері. Стаття 26 КВК України передбачає виконання покарання у виді штрафу, однак не передбачає контролю цього покарання з боку органу, який буде його виконувати. Законодавець надає засудженій особі місячний термін для сплати штрафу в повному обсязі або частини штрафу (в разі призначення штрафу з розстрочкою) та для пред'явлення документа про сплату до кримінально-виконавчої інспекції. В разі невиконання зазначених дій, кримінально-виконавча інспекція зобов'язана звернутись до суду з поданням для розгляду питання про розстрочку виплати несплаченої суми штрафу або заміни несплаченої суми штрафу покаранням у виді громадських, виправних робіт або позбавлення волі відповідно до закону.

Нинішній стан порядку виконання покарання у виді штрафу суперечить принципу гуманності кримінально-виконавчого законодавства, виконання покарання і відбування покарань, зазначеному в ст. 5 КВК України. Законодавець не враховує той факт, що у засудженої особи можуть бути об'єктивно поважні причини для несплати або ненадання підтверджуючого документу про сплату до органу виконання покарання у визначений строк. Окрім того, враховуючи зміст ст. 19 Конституції України, згідно якої органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах своїх повноважень та у спосіб, що передбачений Конституцією України та законами України, орган, що виконує покарання у виді штрафу, немає жодних повноважень відповідно до законодавства щодо виклику, опитування засуджених або ж встановлення матеріального становища чи обставин, що унеможливають виконання покарання засудженим.

Та найбільш колізійним є питання пов'язане із виконанням покарання у виді штрафу, якщо це покарання було призначено вироком на підставі угоди про примирення з потерпілим або про визнання винуватості з прокурором в порядку ст. ст. 468, 469 Кримінального процесуального кодексу

України (далі – КПК України). Так, вразі не сплати штрафу направлення подання кримінально-виконавчою інспекцією до суду про заміну такого покарання в порядку ст. 26 КВК України не узгоджується з положеннями ст. 476 КПК України, оскільки в цьому випадку має місце невиконання угоди про примирення або визнання винуватості, яке тягне за собою наслідки, передбачені КПК України, а саме, «потерпілийчи прокурор відповідно мають право звернутися до суду, який затвердив таку угоду, з клопотанням про скасування вироку». Тобто в залежності від виду угоди законом передбачено ініціювання питання про скасування вироку потерпілим або прокурором відповідно. Не врегульованим залишається питання щодо ролі органу, який виконує покарання, в цій ситуації. Мають бути надані повноважень органам пробації ініціювати питання про скасування вироку в вищевикладеній ситуації або/та мають бути врегульований процес взаємодії органу пробації з органами прокуратури та потерпілим в таких випадках.

Тому нагальною є потреба внесення відповідних змін до законодавства, зокрема до ст. 26 КВК України, де буде насправді врегульоване питання про порядок виконання покарання у виді штрафу узгоджено с положеннями КПК України щодо передбачених кримінальним процесуальним законом порядків кримінального провадження, в тому числі й на підставі угод.

Як вбачається з вищевикладеного, такий поширений вид покарання як штраф без негайного внесення змін до кримінально-виконавчого та кримінального процесуального законодавства може стати формальним, «мертвим» покаранням, а його виконання потягне за собою чисельні порушення чинного закону та уникнення від відповідальності скоєний злочин засудженою особою.

ГРЕЧАНИЙ Р. С.

Державна установа «Миколаївський слідчий ізолятор»
Південного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних
покарань та пробації Міністерства юстиції України,
начальник відділу по контролю за виконанням судових рішень

ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА ТА ДЕФОРМАЦІЯ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ ЯК НАСЛІДОК

Одним з найбільш критикованих законів сьогодення є Закон України «Про внесення зміни до Кримінального кодексу України щодо удосконалення порядку зарахування судом строку попереднього